

UTDANNINGSMELDING FOR DET PSYKOLOGISKE FAKULTET STUDIEÅRET 2005/2006

1 Studietilbudet ved fakultetet

2 Studentdata

- 2.1 Opptak
- 2.2 Resultat 2005-2006
- 2.3 Frafall

3 Kvalitetssikring og utvikling

- 3.1 Eksamen/vurdering
- 3.3 Karakterfordeling
- 3.2 Sensorordning
- 3.4 Evaluering av program og emne. Evalueringsmetoder
- 3.5 Rammevilkår
- 3.6 Hovudfunn fra evalueringene og tiltak for oppfølging
- 3.7 Tiltak rettet mot høyere grad

4 Analyse

- 4.1 Vurdering av studie- og fagtilbudet
- 4.2 Vurdering av eksamens-/vurderingsformene og sensorordningen
- 4.3 Effekten av kvalitetsarbeidet
- 4.4 Vurdering av læringsmiljøet
- 4.5 Resultatoppnåelse
- 4.6 Samlet vurdering

1. Innledning og kort oversikt over studieprogram

Utdanningsmeldingen for Det psykologiske fakultet (DPF) for studieåret 2005/2006 vil bli presentert i tråd med malen som ble oversendt fra Utdanningsavdelingen i brev av 24. april 2006.

Det ble gitt undervisning innenfor følgende studieprogram i løpet av studieåret 2005/2006:

- **Årsstudium i psykologi (Samordna opptak)**
- **Bachelorprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi (Samordna opptak)**
- **Bachelorprogram i generell psykologi (Samordna opptak)**
- **Bachelorprogram i helsefremmende arbeid (Samordna opptak)**
- **Bachelorprogram i pedagogikk (Samordna opptak)**
- **Psykologstudiet**
- **Praktisk pedagogisk utdanning, PPU (internt opptak)**
- **Masterprogram i helsefag, logopedi (internt opptak)**
- **Masterprogram i helsefag, helsefremmende arbeid (internt opptak)**
- **Masterprogram i pedagogikk**
- **Masterprogram i pedagogikk, IKT-basert**
- **Masterprogram i barnevern**
- **Master of Philosophy in Health Promotion**
- **Master of Philosophy in Gender and Development**

Rundt halvparten av programmene er tverrfaglige og inkluderer samarbeid med andre fakulteter. Masterprogrammene i helsefag er tverrfakultære samarbeid med Det medisinske fakultet, Institutt for samfunnsmedisinske fag.

Emnene på årsstudiet i psykologi er åpne for de som har studierett ved UiB og benyttes som valgfrie emner av studenter ved flere bachelorprogram fra andre fakulteter. De samme emnene inngår også som basis i flesteparten av fakultetets bachelorprogram.

Førstesemesterstudiet består av tre 10-studiepoengsemner, Ex.phil, Ex.fac og Innføring i generell psykologi. En undersøkelse av førstesemesterstudiet høsten 2004 viser at 46 % av studentene fant arbeidsmengden større enn ventet, 11% rapporterte at arbeidsmengden var mindre enn ventet og 43% at arbeidsmengden var som ventet. Fakultetet vil som del av sitt fokus på å bedre gjennomføringsgraden på årsstudiet i psykologi, studere nærmere i hvilken grad sammensetningen, det relative omfanget, vanskelighetsgraden og den totale arbeidsmengden som forventes av studentene i første semester er i tråd med normerte krav på dette nivået.

Det psykologiske fakultetsbiblioteket tilbyr kurs i informasjonskompetanse på ulike nivå, og har et eget læringsssenter for biblioteksundervisning. Flere av studieprogrammene benytter seg av biblioteksundervisningen, og informasjonskompetanse er integrert i programmene i helsefremmende arbeid, pedagogikk og barnevern.

Det er i tillegg gitt undervisning for PhD-kandidater innenfor følgende forskerskoler:

- International Graduate School in Cognitive Neuroscience (IGSIN) i samarbeid med Det medisinske fakultet.
- Graduate School of Human Interaction and Growth (GHIG)

2. Studentdata

2.1 Opptak

2.1.1 Samordna opptak

	Opptaksramme	1. prioritets-søkere	Tilbud	Ja-svar	Poengsum
--	--------------	----------------------	--------	---------	----------

Årsstudium i psykologi	500	789	811	624	45,4/45,5
BA arbeids- og organisasjonspsykologi	40	213	60	52	48,4/60,5
BA generell psykologi	40	204	90	74	48,4/60,5
BA helsefremmende arbeid	40	36	60	45	39,3/46,8
BA pedagogikk	40	95	60	47	42,0/50,8

Opptaksrammen på årsstudiet i psykologi ble for høsten 2005 i budsjettbehandlingen redusert fra 800 til 500 i tråd med U-styrets vedtak av 7. februar 2005. Som for høsten 2004, har man heller ikke for høsten 2005 avholdt suppleringsopptak lokalt i etterkant av Samordna opptak. I praksis betyr det at det har vært et adgangsregulert opptak til årsstudiet, regulert av karakterer/poeng.

Bachelor i generell psykologi er et nytt studium, som har en spesiell status, siden mange av søkerne har det første året (årsstudiet, introduksjonsstudiet) fra før. Fakultetet har vedtatt å tilby innpassing av slike søkere direkte inn til det andre året (fakultetsstyresak 131/04) og gav i tråd med vedtaket tilbud til 90 søkere som kan fordeles mellom første og andre året i programmet.

2.1.2 Interne opptak

	Opptaksramme	Søkere	Tilbud	Opptak
Psykologstudiet, H05	36	202		36
Psykologstudiet, V06	36	81		36
Praktisk pedagogikk H05	78		104	75*
Praktisk pedagogikk6	45			45
MA helsefremmende arbeid	20	90	20	20
MA pedagogikk	20	99 (samlet)	25	
MA pedagogikk (IKT, deltid)	20		24	
MA barnevern				50
MA logopedi				0

* Alle fagdidaktikk-kvotene er oppfylt, med unntak av matematikk der det ikke var nok kvalifiserte. Det var ingen kvalifiserte søkere til masterprogram i logopedi.

2.2 Resultat 2005/2006

I budsjettskrivet for 2006 er det satt følgende resultatkrav for utdanningssiden:

- Produsere minst 1.235 årsheter
- Uteksaminere minst 93 kandidater på mastergradsnivå
- Ha minst 67 utvekslingsstudenter (inn- og utreisende)
- Øke gjennomstrømningen til 37,3 studiepoeng per registrerte student for høyere og lavere grad samlet

Det psykologiske fakultet hadde gode søkertall for samtlige av studiene for studieåret 2005/2006. Som nevnt i fjorårets melding har det på lavere grad vært en nedgang i både studenttall og produserte årsheter siden utgangsåret 2003. Forholdstallet mellom registrerte studenter og produksjon har likevel hatt en jevn stigning i denne perioden. Resultatet for 2005 tilsier at fakultetet hadde en produksjon på 35,6 poeng per student og 1056 årsheter. Produksjonen for studieåret 2005/06 ser ut til å øke noe i forhold til dette og vil ligge på 1075 årsheter fordelt på 1786 studenter, noe som gir en produksjon per student på 36,1 studiepoeng.

Når det gjelder uteksaminerte kandidater på profesjonsstudiet i psykologi, så har antallet ligget noenlunde jevnt. Opptaksrammen til programmet er på 72 studenter i året. Progresjonen er bortimot 60 studiepoeng per år per student med fratrukk av naturlig variasjon i form av permisjoner, sykdom og frafall. Kandidatproduksjonen på de øvrige masterprogram/hovedfag varierer en del siden det er opptak til de ulike programmene annethvert år, samt at en del av programmene er deltidsstudier der studentene har kontraktsfestet 50% progresjon. Det ser ut til at fakultet greit vil kunne innfri resultatmålet på 93 kandidater.

Utvekslingen av studenter har tradisjonelt vært knyttet til profesjonsstudiet og har vært rimelig jevn på rundt 30-40 studenter ut og inn per år. For 2007 er det satt et mål på 67 utvekslingsstudenter totalt og resultatet vil ligge rundt dette nivået slik tallene nå ser ut for studieåret 2005/06.

2.3 Frafall

På årsstudiet er frafallet stort fra opptaket og framover til 2. semester. Av de 624 som svart ja til opptak høsten 2005, bekreftet 530 utdanningsplanen høsten 2005 og 439 våren 2006. Med utgangspunkt i vedtak om 500 plasser, er frafallet sett over året ca 12 %.

Også på bachelorprogrammene søker man å møte frafall med overbooking, og det ser ut til å ha truffet nokså godt på bachelorprogrammene i generell psykologi og arbeids- og organisasjonspsykologi. På bachelorprogrammene i helsefremmende arbeid og pedagogikk var frafallet relativt stort. Fakultetet vil derfor vurdere tiltak for å treffe bedre på antallet studieplasser som er satt av til programmene. I første omgang tenkes det gjennomført en kartlegging av årsaker til frafallet gjennom telefonintervju med studenter som har sluttet. I tillegg er det aktuelt å se på om overbooking bør økes.

På profesjonsstudiet i psykologi er det ikke registrert frafall første året. Også masterprogrammene har god stabilitet i studentmassen.

3.0 Kvalitetssikring og utvikling

3.1 Eksamen/vurdering

Fakultetet benytter et bredt spekter av vurderingsformer som bl.a. omfatter skriftlige og muntlige individuelle oppgaver, gruppeoppgaver, flervalgstester, essay og mappevurdering. Mens profesjonsutdanningen i stor grad benytter bestått/ikke bestått i sine vurderinger, er karakterskalaen A – F mest benyttet på de øvrige studiene.

Ved de store laveregradsemnene har flervalgstester vært prøvd ut sammen med individuelle skriftlige oppgaver. Fakultetet har studert sammenhengen mellom prestasjonene på de to oppgavetyperne. Resultatene gir grunnlag for å diskutere flervalgstest som eneste prøving på enkelte emner.

Fakultetet har deltatt aktivt i det nasjonale referansepanelet for psykologutdanninger og har bidratt i arbeidet med å sikre en felles nasjonal forståelse og bruk av de tekstlige beskrivelsene av karakterskalaen.

3.2 Sensorordning

Det er oppnevnt programsensorer for de fleste studieprogrammene. For profesjonsstudiet er det oppnevnt to sensorer. Disse har mottatt relevant bakgrunnsmateriale fra fakultetet, herunder retningslinjer for deres funksjon. Programutvalgene gir innspill til de respektive programsensorene om prioriteteringer for deres arbeid, slik at programsensors innsats kan inkluderes i det systematiske kvalitetsutviklingsarbeidet som programutvalgene har ansvar for.

På alle individuelle avsluttende eksamener benytter fakultetet ekstern sensor, og flere av studieprogrammene bruker ekstern sensor på samtlige emner.

3.3 Karakterfordeling

Karakterfordelingen for fakultetet bygger på de nasjonale, tekstlige beskrivelsene av nivået, noe som vektlegges overfor alle eksterne og interne sensorer. Programsensorene brukes aktivt i å kvalitetssikre dette ved at de kontrollerer karaktersettingen ved stikkprøver.

Samlet sett er karakterfordelingen for fakultetet tilnærmet normal, jfr. tallene fra DBH (kun 2005, da vår 2006 ikke er lagt inn). Karakterfordeling på høyere grad ligger noe over gjennomsnittlig normalfordeling, mens på lavere grad følger karakterfordelingen normalfordelingen. Dette er forventet ut fra sterkere konkurranse om studieplasser på høyere grad, og dermed mer selekterte studenter, og de store kullene på lavere grad. Karakterbruken ved fakultetet må således kunne sies å være i samsvar med intensjonene med det nye karaktersystemet.

3.4 Evaluering av program og emner. Evalueringsmetoder

Ved det psykologiske fakultet er det stor aktivitet omkring evaluering av emner. Både midtveis- og sluttevaluering brukes, og det gjennomføres både skriftlige og muntlige evalueringer.

På en del emner har man laget elektroniske spørreundersøkelser i Refleks. På førsteårsstudiet er det gjennomført brede spørreundersøkelser som omhandler studenttilfredshet med studietilbudet og disponering av tid. Svarprosenten har vært lav, slik at representativiteten på tilbakemeldingene er usikker. Vi arbeider videre med å finne evalueringsmetoder og –tilnærminger som vil gi større oppslutning og dermed et mer representativt bilde av studentenes evaluering. Spørreskjemaevalueringer suppleres i de fleste tilfeller av muntlig dialog med studentene, både for å få innspill til å tolke studentenes rapporteringer og for å fange opp elementer som faller utenfor fokus i spørreskjemaet.

I fakultetets evalueringsplan (styresak 04/2005 med senere justeringer) er det fastsatt at emnene på årsstudiet/lavere grad skal rapporteres én gang per år, dvs. det semesteret det normalt er flest studenter. For øvrig fastsetter programutvalgene selv rulleringsplaner for evaluering, og alle emner skal rapporteres innenfor en treårsperiode. Blant annet har profesjonsstudiet i psykologi vedtatt en treårsplan der man evaluerer ca 8 emner per semester. Denne tilnærmingen er i samsvar med retningslinjer gitt av UiB, og innebærer mindre evaluering enn det som tidligere har vært vanlig.

Ifølge evalueringsplanen skal alle programutvalg ved fakultet sende en årlig rapport etter avsluttet studieår. De fleste programmene har lagt inn rapporter i det elektroniske rapporteringssystemet for innværende år, og disse legges til grunn for utdanningsmeldingen. Disse rapportene skal bygge på rapportene for emner som inngår i programmet. Fakultetet har utarbeidet årshjul med frister og veiledning for de ulike partenes arbeid for å sikre gjennomføring i tråd med intensjonene. Målsettingen med dette arbeidet er at rapportene skal brukes som et redskap for kvalitetssikring og –utvikling av programmene.

3.5 Rammevilkår

Fakultetet mangler et egnet lokale for årsstudiet i psykologi. Studiet har en opptaksramme på 500 studenter, i praksis er studenttallet mye høyere, da emnene er åpne for andre studenter ved UiB som valgfrie emner. Forlesningene gjennomføres nå i kinosal, hvor det ikke er skrivebord til studentene. Kinoen er således lite egnet som forelesningssal. Vi vil igjen peke på behovet fakultetet har for et forelesningslokale for store studentgrupper.

For øvrig viser evalueringsrapportene gjennomgående tilfredshet med eksisterende lokaler og undervisningsutstyr, med unntak av enkelte klager over dårlig luft og for få arbeidsplasser til studenter på høyere grad.

Blant annet for å innfri behovet for flere studieplasser for høyere grad, planlegger fakultetet ombygging av lokaler i Christiesgate 13. Studias tidligere lokaler vil bli tilrettelagt for undervisningsrom og arbeidsplasser (læringssenter) for studentene. Dette vil gi flere PC-arbeidsplasser, og det planlegges innføring av trådløst nettverk slik at studentene kan arbeide med egne PCer. Lokalene planlegges ferdige ved årsskiftet 2006/07.

Flere institutter melder om sårbarhet når det gjelder lærerressurser, særlig gjelder det på undervisningsintensive studieprogram med gruppeundervisning og vekt på skriftlige individuelle tilbakemeldinger til studentene underveis. Fakultetet har kartlagt medgått tid til undervisning og eksamen ved de ulike studieprogrammene og emnene ved fakultetet. Disse dataene vil bli brukt til å vurdere ressursfordelingen til studieprogrammene, arbeidskravene til hvert studiepoeng både for studenter og faglærere samt balansen mellom tid til forskning og tid til undervisning.

3.6 Hovedfunn fra evalueringene og tiltak for oppfølging

Evalueringsrapportene viser jevnt gode tilbakemeldinger fra studentene på fakultetets utdanningstilbud. Studentenes innspill handler blant annet om litteratur, undervisning, undervisningsstruktur, arbeidsmengde og kvalitet på tilbakemeldinger. Studentenes forslag til forbedringer følges fortløpende opp i fagmiljøet, og justeringer blir gjennomført hvert semester

kollegialt samarbeid i dialog med emneansvarlig. Programutvalgene har ansvaret for å sikre gjennomføring og oppfølging av studentevalueringene.

Fakultetet legger vekt på at studentevalueringene skal brukes aktivt i kvalitetssikringsarbeidet. Inntrykket gjennom evalueringsrapportene og samtaler med program- og emneansvarlige er at så er tilfelle. Likevel kan den oppfølgingen lett bli usynlig for de som har bidratt med evalueringssystemet. Fakultetet arbeider derfor for å utvikle strategier for systematiske tilbakemelding til studenter og faglærere på hvordan deres bidrag i evalueringssystemet er fulgt opp. En slik tilnærming fordrer konkrete rapporter fra fagmiljøene og det jobbes med å utforme rapporteringsmal som sikrer dette.

3.7 Tiltak rettet mot høyere grad/arbeid med avhandling

Profesjonsstudiet i psykologi har god gjennomføring, og fakultetet har derfor ikke iverksatt tiltak på dette studiet.

Det er ikke rapportert om særlige problemer med frafall eller forsinkelser i avhandlingsarbeid fra masterprogrammene. Det IKT-baserte masterprogrammet i pedagogikk er et deltidsstudium, og flere av de andre masterprogrammene har også deltidsstudenter. Tidsbruk på fullføring må således se i sammenheng med kontraktsfestet progresjonsløp. Da programmene har få studenter (ca 20), er kontakten mellom fakultet og student å være god, noe som gir rom for på et tidlig stadium å registrere problemer som kan følges opp med tiltak.

I tråd med Bologna-traktaten har fakultetet ved etablering av de nye bachelorprogrammene og forskerskolene lagt vekt på å etablere et helhetlig studieløp fra bachelor- via master- til PhD-grad. Fokuset for denne satsningen er økt spesialisering med høyere grad. Forskerskolene som er etablert gir således grunnlag for tematisk spesialisering på PhD-nivå.

Når det gjelder arbeidet med gjennomstrømning på PhD-nivå, har fakultetet fulgt opp NFR-evalueringen ved å innføre et belønningssystem for stipendiater som leverer inn sin avhandling innen normert tidsramme. Disse kandidatene innvilges inntil seks måneders lønn etter innlevering for å utforme postdoksøknad. Dette tiltaket synes å virke svært stimulerende for fullføring på normert tid.

3.8 Hovedpunkt i kvalitetsarbeidet ved fakultetet

Det er etablert programutvalg for alle studieprogram, og mandat for disse. Videre er det etablert et Kvalitetsutvalg for undervisning og evaluering på fakultetsnivå, som har et særlig ansvar for å følge opp arbeidet med undervisningskvaliteten i virksomheten. Fakultetsledelsen har holdt møter med programutvalgene, både felles (ved leder og sekretær) og separat (hele utvalget), og den administrative oppfølgingen av utvalgene har vært tema på fakultetsadministrasjonens vårseminar. Ved etablering av de nye utvalgene er det satt bredt fokus på kvalitetsarbeid for å øke bevisstheten om dette i organisasjonen. Det er gjennomført flere større møter med programutvalgsledere og – sekretærer og instituttstyrere der bakgrunnen for evalueringen og fakultetets kvalitetsarbeid har vært tema. Fakultetet legger vekt på programutvalgene i det systematiske kvalitetssikringsarbeidet, og nyopprettede studietilbud følges systematisk opp av fakultetsledelsen.

Fakultetet har vedtatt planer for emne- og programrapportering, og det elektroniske systemet for rapportering er tatt i bruk i et mye større omfang enn tidligere år. Dette gir verdifulle innspill til videre kvalitetsarbeid.

Førstesemesterstudiet står sentralt i fakultetets kvalitetsarbeid. Fra høsten 2005 ble studenttallet redusert, og fakultetet har gjennomført grundige evalueringer det siste året. Vi observerer en nedgang i strykprosenten for studieåret 2005/06. Fra våren 2006 er det nedsatt en arbeidsgruppe (visedekan for undervisning og to faglærere), som har ansvar for å foreslå ytterligere tiltak. Faglærerne har utviklet et eget opplegg i akademisk skriving (i samarbeid med emneansvarlig for Exfac ved HF-fakultetet) for innføringseminene i psykologi første semester med formål å utvikle studentenes kompetanse i essayskriving. Dette tas i bruk fra høsten 2006. Det er videre satt i gang et støtteopplegg med skriftlig og muntlig veiledning til høyeregradsstudenter som er ledere for seminargruppene på PSYK100. For vårsemesteret 2007 vil et tilsvarende opplegg bli utarbeidet for PSYK101 og PSYK102. Arbeidsgruppen vil i løpet av året også se på undervisningsstruktur, arbeidsomfang og eksamensformer på årsstudiet, herunder innføring av obligatoriske elementer i undervisningen.

Med bakgrunn i det internasjonale arbeidet med etablering av en europeisk standard (EuroPsy) for psykologutdanningen og behovet for å imøtekomme nye studieplankrav om kompetansemål (læringsresultater), vedtatt av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT) 25. januar 2006, er det nedsatt en komité som skal arbeide med revisjon av profesjonsstudiet i psykologi. Vi ønsker med dette å være forberedt til å imøtekomme den nye europeiske standarden når den vedtas, og samtidig være med å definere premisser for hvordan den nye standarden kan implementeres på en mest mulig funksjonell måte i norsk psykologutdanning med de krav den er underlagt i henhold til Helsepersonell-lovgiving, autorisasjonskrav og departementets krav til 6-årig integrert klinisk psykologutdanning mv..

Et viktig prinsipp bak Bachelor- og Mastergrader i henhold til Bolognatraktaten, som kvalitetsreformen i Norge bygger på, er som nevnt at det skal foregå en gradvis spesialisering fra bachelor- til masternivå. Det innebærer at en bachelorgrad skal kunne danne utgangspunkt for spesialisering i flere mastergrader. Det er videre en generell målsetning for UiB å organisere undervisningen på en slik måte at den muliggjør gjenbruk av undervisningskomponenter på tvers av programmer. Per i dag har fakultetet to bachelorgrader i psykologi, en i arbeids- og organisasjonspsykologi og en i generell psykologi. Fakultetet har satt ned en komité for å vurdere om en felles bachelorgrad, eventuelt med valgfrie fordypningsmuligheter, kan danne opptaksgrunnlag for både Master i arbeids- og organisasjonspsykologi og Master i helsefag, studieretning logopedi. I tillegg bør det vurderes å øke opptaksrammen til en eventuell ny bachelorgrad slik at vi kan ta opp minst like mange studenter som vi tar opp totalt i dag.

Som følge av at det ikke lenger utdannes logopeder på Vestlandet, og at det dermed ikke fantes rekrutteringsgrunnlag for masterstudiet i logopedi, er opptakskravene og studieplanen til dette studiet endret. Dette har resultert i et godt rekrutteringsgrunnlag for Masterprogrammet i helsefag, studieretning logopedi for høsten 2006.

4 Analyse

4.1 Vurdering av studie- og fagtilbudet

I tilknytning til Kvalitetsreformen har fakultetet etablert fire ny Bachelorprogram. Fakultetet overtok fra høsten 2005 ansvaret for Masterprogrammet Gender and Development og etablerte fra høsten 2006 et Mastergradsprogram i arbeids- og organisasjonspsykologi. Fakultetet opplever å ha en god bredde i utdanningstilbudet, og det er ikke planer om å opprette nye studieprogram i inneværende periode.

Fakultetets planer for fagtilbudet kan oppsummeres som følger:

- Sikre iverksetting av vedtatte rutiner for faglig og administrativ ledelse av studieprogram (Programutvalgene)
- Faglig konsolidering av nyopprettede studieprogram, vurdere sammenslåing av program og økt gjenbruk. Komité nedsatt.
- Bidra til konsolidering av nyetablerte og tverrfakultære utdanningsprogram (særlig fokus på integrert lærerutdanningen)
- Internasjonalisering av studietilbudene – utvekslingsprogram/joint degrees
- Øke gjennomføringsgraden på lavere grad
- Sikre kvaliteten på profesjonsstudiet i psykologi i henhold til nasjonale studiestandarder og ny europeisk standard for psykologutdanning (EuroPsy) som er under utvikling. Revisjonskomité nedsatt.
- Sikre gjennomføringen av rutiner for oppfølging, evaluering og kvalitetssikring av studietilbudene i samsvar med universitetets kvalitetshåndbok og fakultetets kvalitetssystem

For tiden har fakultetet ca 100 stipendiater i forskerutdanningen. Fakultetet legger vekt på å forankre forskerutdanningen i produktive og sterke fagmiljø, og har derfor stimulert og prioritert etablering av forskerskoler. I tillegg til de to eksisterende forskerskolene, ble det opprettet en ny i september 2006: Graduate School in Clinical and Individual Psychology (GCIP).

4.2 Vurdering av eksamens-/vurderingsformene og sensorordningen

Fakultetet benytter et bredt spekter av vurderingsformer, og det legges til rette for erfaringsutveksling mellom fagmiljøene omkring bruken av varierte vurderingsformer, blant annet gjennom undervisningsdagen for ansatte.

De første rapportene fra programsensorene er begynt å komme inn. I tillegg til de skriftlige rapportene, er programutvalgene i fortløpende dialog med sine respektive programsensorer, og mottar tilbakemeldinger og forslag til endringer både muntlig og skriftlig. Programutvalgenes rapporterte erfaring med programsensorordningen med er så langt svært positiv.

Til tross for at den nye universitets- og høyskoleloven har åpnet opp for andre kvalitetssikringsmetoder enn individuell vurdering med ekstern sensor, har fakultetet i liten grad benyttet seg av dette. Fakultetet er i ferd med å initiere en diskusjon med programutvalgene om når og i hvilket omfang det bør benyttes ekstern sensor.

4.3 Effekten av kvalitetsarbeidet

Programutvalgene arbeider systematisk og godt med kvalitetssikring av studieprogrammene.

Forventet reduksjon i stryk som følge av tiltak på førstesemester er innfridd, jfr. intensjonene i utdanningsmeldingen fra forrige studieår. Fakultetet har fortsatt stor oppmerksomhet rettet mot tiltak som kan gi ytterligere forbedringer, jfr. ovenfor under pkt. 3.8.

4.4 Vurdering av læringsmiljøet

Hovedinntrykket fra programrapportene og andre kilder er at læringsmiljøet ved fakultetet er godt. For å fremme tett dialog med studentene er det innført jevnlig studentfrokoster, der fakultetsledelsen samtaler med studentenes valgte representanter om aktuelle saker.

Det er notert en del problemer med luftkvalitet i undervisningsrom, og luftesystemet i Christiesgate 13 er under oppgradering.

4.5 Resultatoppnåelse

Fakultet har hatt en nedgang i antall studenter siden 2003, og derved også i antall produserte årsheter. Nedgangen i antall registrerte studenter skyldes flere forhold i forbindelse med innføring av kvalitetsreformen, blant annet en fakultetsstyrt regulering av opptaket til årsstudiet i psykologi gjennom endring av opptaksmodell. Videre er en ytterligere reduksjon i opptak gjennomført etter vedtak i U-styret, som for høsten 2005 reduserte kvoten for opptak med 300 studenter. I tillegg er det gjort en omlegging av den ettårige lærerutdanningen slik at halvparten av emnene (normert til 60 årsheter) er overført til allmennfakultetene.

Fakultetets målsetting i i denne omleggingsprosessen har vært i størst mulig grad å opprettholde studiepoengproduksjon til tross for reduksjonen i studenttallet, noe som delvis er oppnådd ved at hver student produserer flere poeng på per år, som vist i tabellen under:

ÅR	2000	2001	2002	2003	2004	2005	H05/V06
Studenter	2200	2485	2480	2752	2336	1810	1786
Årsheter	1051	1308	1290	1350	1242	1056	1075
Poeng per student	28,6	31,5	31,2	29,4	31,9	35,0	36,1

Antallet registrerte studenter er i tråd med kvotene på de ulike programmene, inkludert et naturlig antall gjestestudenter fra andre fakulteter og institusjoner. Ettersom det er en omfattende reduksjon av

studenttallet som er gjennomført, er det forventet at den totale produksjonen blir liggende noe lavere enn utgangsåret 2003.

Strykprosent etter kvalitetsreformen for årsstudiet (andel ikke bestått av møtt):

EMNE/SEMESTER	H-03	V-04	H-04	V-05	H-05	V-06
EXFAC03P	46%	45%	32%	37%	21%	32%
PSYK100	26%	42%	37%	37%	32%	22%
PSYK101	-	27%	24%	26%	24%	16%
PSYK102	-	30%	18%	34%	15%	18%
Gjennomsnitt		36%	27,5%	33,5%	23%	22%

Når det gjelder utvekslingstallene, ser det ut til at resultatmålet blir nådd. Fakultetet regner med at kravene vil bli ytterligere skjerpet i fremtiden i tråd med målene i strategisk plan for UiB. Det er derfor nedsatt et arbeid for å øke internasjonaliseringen på både utdannings- og forskningssiden. Et utvalg har levert en handlingsplan med følgende fokus:

- Utvikle motivasjonstiltak for å øke interessen for å reise ut, dette gjelder for både studenter og ansatte
- Plan for å nå målet om at alle studieprogrammer i løpet av et studieår skal kunne tilby minst ett kurs på engelsk
- Utvikle nye gjensidige avtaler med institusjoner internasjonalt for både studentutveksling, stipendiatutveksling og forskerutveksling
- Rydde i eksisterende avtaler, terminere/revitalisere samarbeid
- Utvikle tiltak/insentiver for å øke publisering internasjonalt, også i samarbeid med utenlandske forskere
- Tilrettelegge for utenlandsopphold i forskningstermin
- Legge til rette for at utenlandske forskere kan få gjesteopphold ved fakultetet
- Plan for promotering av Det Psykologiske fakultetet som et faglig godt og spennende studiested for internasjonale studenter og forskere

Våren 2006 er flere av punktene i ferd med å bli operasjonalisert. Nye lavterskelemner som skal gå på engelsk er til godkjenning. I tillegg er det planlagt faglig/administrative reiser til relevante internasjonale fagmiljø med tanke på etablering av avtale for undervisnings- og forskningsutveksling.

4.6 Samlet vurdering

Fakultetet har syv programutvalg og deltar i ytterligere tre tverrfakultære programutvalg. De interne programutvalgene er gitt relativt omfattende og detaljerte mandater for faglig og administrativ gjennomføring, utvikling og kvalitetssikring av studieprogrammene. Fakultetet vil videreføre driftsmidler til programutvalgene for å understøtte utvalgenes arbeid med faglig utvikling.

Fakultetet har hatt et kontinuerlig fokus på kvalitetsarbeid. I år vil fakultetet, som del av universitetet, bli evaluert på studiesiden av NOKUT. Fakultetet benytter evalueringens fokus som en mulighet for en bred styrking av utdanningskvaliteten, og bevisstgjøring av de forskjellige organers ansvar for kvalitetssikring og -utvikling. Det foreslås en egen avsetning innenfor tildelt budsjett for en oppfølging av denne satsningen, samt eventuelle råd som måtte komme fra evalueringen, gjennom programutvalgene.

Undervisningsdagen for fakultetets lærerstab ble sist gjennomført 24. mai med et heldagsprogram der ulike undervisningstilnæringer ble gjennomgått og diskutert, herunder også bibliotekets opplegg for informasjonskompetanse og hvordan dette kan integreres i alle studieprogram ved fakultetet.

Fakultet har en uttalt målsetting om å være i undervisningsfronten samtidig som vi også skal være i forskningsfronten. Det innebærer at fakultet har sterkt fokus på kvalitetsutvikling av studieprogrammene. I dette arbeidet vil vi fremover ha to hovedsatsningsområder i tillegg til det løpende kvalitetsutviklings- og kvalitetssikringsarbeidet. Det ene satsningsområdet er å integrere kompetansehevende tiltak for faglærere med vekt på studentaktive læringsformer. Tilnærmingen som planlegges er gjensidig utveksling av erfaringer mellom grupper av faglærere som har interesse for å fordype seg innen konkrete undervisningsformer som for eksempel problembasert og problemstillingsbasert læring. Det andre satsningsområdet er vurderingsformer og sikring gode og

tydelige rammer for mappevurdering som ivaretar de pedagogiske kravene i vurderingsformen og studentenes rettssikkerhet ved vurdering. Når det gjelder vurderingsformer, vil vi også se spesielt på bruk av flervalgsprøver med hensyn til karaktersetting og vurdering av styrker og svakheter ved å bruke denne som eneste vurderingsform på et emne.

Et annet viktig aspekt ved satsningen på parallelt å være både i undervisnings- og forskningsfronten, er balansen mellom tidsbruk på disse to oppgavene. Det vil derfor det kommende året bli gjennomført en kvalitetssikring av datamaterialet som er samlet inn omkring bruk av undervisningsressurser på de ulike studieprogrammene og en vurdering av effektivitet og funksjonalitet i ressursbruken.

Det har vært en sterk vekst i fakultetets studieprogram- og emneportefølje siden kvalitetsreformen og vi har derved påtatt oss store forpliktelser på undervisningssiden. Det er derfor viktig å ha et strategisk fokus på konsolidering og kvalitetssikring fremfor videre utbygging. Prosjektene som er nedsatt for å vurdere studieplanene innenfor profesjonsstudiet og bachelorprogramene, har derfor blant annet samordning- og synergieffekter som målsetting i mandatene.

Fakultetet har også særlig oppmerksomhet på de tverrfakultære studietilbudene. Fakultetsledelsen vil her understreke viktigheten av å sikre forpliktelsen, i forhold til den koordinerende rollen fakultetet har i de tverrfaglige lærerutdanningene. Det er her behov for avklaringer av mandat og myndighetsrolle for fakultets koordinerende funksjon, og vi imøteser derfor oppfølgingen av Smith-utvalgets innstilling. Videre vil vi understreke betydningen av at det utvikles gode organisatoriske og ressursmessige løsninger når det gjelder både undervisnings- og praksistilbudet til studentene på lærerutdanningen. Dagens rammer ivaretar ikke behovene når lærerutdanningstilbudene har nådd full utbygging. Videre har fakultetet fokus på kvalitetssikring av tilbudet i Gender and Development som fakultetet overtok ansvaret for høsten 2005.